

Uchwała Nr XLI/245/2014
Rady Powiatu w Miliczu
z dnia 24 października 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023”

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 2008 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.) **Rada Powiatu w Miliczu uchwala co następuje:**

§ 1

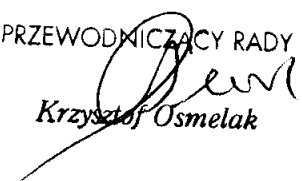
Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023”, stanowiącą załącznik niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Miliczu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Osmelak

Załącznik do Uchwały Nr XLI/245/2014

Rady powiatu w Miliczu

z dnia 24 października 2014 r.

Strategia Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 - 2023

Wrzesień, 2014r.

Słowo wstępne

Szanowni Mieszkańcy Powiatu Milickiego,

Na Państwa ręce składamy *Strategię Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023*. Jest to dokument strategiczny, na podstawie którego realizowana będzie misja Powiatu a także opierać się będą przyszłe dokumenty operacyjne. Niniejszy dokument określa cele jakie stawiają sobie władze Powiatu oraz zawiera katalog zadań, które będą stanowić priorytet do realizacji dla Samorządu Powiatowego w Miliczu.

Realizacja *Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023* jest wyzwaniem dla całej społeczności powiatu milickiego. Zgodnie z zapisem misji, realizacja celów i zadań powinna zapewnić dalszy, dynamiczny i zrównoważony rozwój Powiatu Milickiego.

Piotr Lech
Starosta Powiatu Milickiego

Zdjęcie 1 Milicz z lotu ptaka.

Źródło: <http://www.milicz-powiat.pl/>

Zespół redakcyjny:

1. Mieszkańcy Powiatu Milickiego
2. Dariusz Ostrowski
3. Tomasz Śpiewak
4. Marcin Serweta
5. Mateusz Gałuszka
6. Mateusz Kędroń

Spis treści	
Słowo wstępne	2
Wprowadzenie	5
English version	6
Deutsch version	8
Charakterystyka Powiatu Milickiego	10
Gmina Cieszków	13
Gmina Krośnice	14
Gmina Milicz	15
Założenia Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023	17
WIZJA, MISJA, CELE	18
CEL STRATEGICZNY 1 – Przedsiębiorczość	20
CEL STRATEGICZNY 2 – Kultura, nauka, sport, turystyka i rekreacja	21
CEL STRATEGICZNY 3 – Kapitał społeczny	23
CEL STRATEGICZNY 4 – Infrastruktura	25
CEL STRATEGICZNY 5 – Wizerunek powiatu	27
Warunki skutecznej implementacji Strategii Powiatu Milickiego 2014- 2023	28
Monitorowanie dokumentu i ocena skuteczności realizacji strategii	29
Spis ilustracji	32

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023 jest dokumentem, który ma wszechstronny charakter i dotyka najważniejszych, istotnych obszarów dla funkcjonowania, rozwoju i przyszłości całego powiatu. Ich zdiagnozowanie było możliwe dzięki zastosowaniu metody partycypacyjnej, która miała na celu zaangażowanie społeczności lokalnej w proces tworzenia dokumentu strategicznego. W związku z tym na terenie danej jednostki samorządowej zostały przeprowadzone konsultacje społeczne, w ramach których każdy mieszkaniec mógł zabrać głos na nurtujący go temat. Dzięki temu, autorstwa strategii nie można przypisać tylko i wyłącznie samorządowi. Odpowiedzialność za jej treści ponosi również cała wspólnota zamieszkująca ten teren.

Dokument ten diagnozuje najważniejsze problemy, określa cele, do których cała społeczność, przy pomocy i wsparciu władz samorządowych powinna dążyć. Postawione w niej tezy i zadania stanowią naturalne rozwinięcie działań podejmowanych, bądź projektowanych w ostatnich latach.

Zaletą dokumentu jest to, że skupia się na pięciu najważniejszych kierunkach rozwoju: przedsiębiorczości, sporcie i rekreacji, kapitale społecznym, infrastrukturze a także wizerunku powiatu. Oprócz kwestii merytorycznych, jego mocno stroną jest zwięzła, prosta i przejrzysta forma. Dzięki temu staje się on przystępny praktycznie dla każdego mieszkańca.

Wizja Powiatu Milickiego w 2023 roku staje się dzięki niniejszemu dokumentowi wyraźnie określona i obiecująca. Cele operacyjne zawarte w dokumencie stanowią punkt wyjścia do przedsięwzięć podejmowanych przez władze w nadchodzących latach. Realizacja pomysłów ujętych w planach i zadaniach rozwojowych przyczyni się do wielu pozytywnych zmian w różnych dziedzinach funkcjonowania całej wspólnoty mieszkańców.

Dr Andrzej Ferens,
Zakład badań nad samorządnością terytorialną
Uniwersytet Wrocławski

English version

VISION, MISSION, OBJECTIVES

This Vision is the description of the local government within the next several years. It is a concept of model community, possible to exist, should the favorable circumstances appear.

VISION

Naturally comfortably, naturally in style

It is crucial to further develop each vision through mission that describes assets for the citizens obtained by realization of the *Strategy*. Defining mission properly, ensures fulfillment of contemporary social requirements, without which the acceptance of mission by citizens is not possible. At the same time the mission becomes an important message communicating the superior idea of the *Strategy* in the simplest way.

MISSION

- ✓ Creation of perspective job places will enable people to settle for good in the Milicz District.
- ✓ The objective of the district authorities is to provide the citizens with the best possible living conditions so that people feel comfortable and safe in their neighborhood.
- ✓ Providing the citizens with the safety and comfort of living conditions will also facilitate peoples self development and their participation in cultural and entertainment events.
- ✓ Thanks to several actions undertaken by the local authorities, the visual aspects of Milicz District will improve significantly.

The overall objective determines the most important criteria of the development processes. Crucial is that the objective emphasizes the effects of the development process most important for the local community. It is also important that the results are quantitative, so that further analysis and measurement tools can be applied.

THE OVERALL OBJECTIVE

Stability and satisfaction of residents

Presented through the increase of such indicators as:

- Migration balance,
- Local entrepreneurship,
- Crimerate,
- Investment expenditures,
- Rate of natural increase,
- Unemployment rate,
- Secondary school education level.

Deutsch version

VISION, MISSION, ZIELE

Die Vision bildet eine Beschreibung der Verwaltungseinheit im Hinblick auf die nächsten Jahrzehnte.

VISION

Natürlich bequem, natürlich mit Stil

Eine wichtige Entfaltung der Entwicklungsvision bildet in jedem Fall die Mission, die bestimmt, was die Einwohner durch die Durchführung der *Strategie* gewinnen können. Eine richtig formulierte Mission garantiert, dass die Entwicklung den tatsächlichen sozialen Erwartungen dienen wird, ohne die eine Akzeptanz seitens der Einwohner nicht möglich wäre. Gleichzeitig bildet die Mission eine wichtige Botschaft, die auf einfachste Weise die übergeordnete Idee der *Strategie* übermittelt.

MISSION

- Die Entstehung von zukünftigen Arbeitsplätzen bietet die Möglichkeit, sich im Landkreis Milicz dauerhaft niederzulassen.
- Die Landkreisverwaltung hat die Aufgabe, auf bestmögliche Art gute Lebensbedingungen zu schaffen, die dafür sorgen, dass sich die Einwohner in ihrem Wohnort wohl und sicher fühlen.
- Aufgrund der Sicherheit, die mit den Lebensbedingungen einhergeht, wird die lokale Bevölkerung die Möglichkeit haben, sich selbst zu entwickeln oder an Freizeitveranstaltungen teilzuhaben.
- Dank den durch die Regierung angeleiteten Maßnahmen wird sich die Ästhetik des Landkreises Milicz wesentlich verbessern.

Das übergeordnete Ziel bestimmt das Grundkriterium in der Bewertung der Entwicklungsprozesse. Es ist wichtig, dass es auf jene Ergebnisse des Entwicklungsprozesses hindeutet, die tatsächlich für die lokale Bevölkerung von größter Relevanz sind. Gleichzeitig ist es wichtig, dass es sich dabei um möglichst messbare Werte handelt, die eine spätere Bewertung der erzielten Erfolge ermöglichen.

ÜBERGEORDNETES ZIEL

Stabilität und Zufriedenheit der Einwohner

Sichtbar im Anstieg von Grundfaktoren der Lebensqualität wie:

- Migrationsaldo,
- Anzahl von lokalen Unternehmern,
- Anzahl von Ordnungswidrigkeiten und Straftaten,
- Ausgaben für Investitionen,
- Bevölkerungswachstum,
- Arbeitslosenquote,
- Niveau der Schulbildung mit mittlerem Bildungsabschluss.

Charakterystyka Powiatu Milickiego

Powiat milicki położony jest w północno-wschodniej części Dolnego Śląska, przy granicy z Wielkopolską, w dolinie rzeki Baryczy. Jest jednym z najmniejszych obszarowo powiatów w Polsce. Powiat milicki złożony jest z trzech gmin : Milicz, Krośnice oraz Cieszków. Na jego krajobraz w przeważającej części składają się zróżnicowane kompleksy leśne i stawowe. Stawy Milickie, stanowią największy ośrodek hodowli karp w Polsce i Europie. Powstawały przez wieki - pierwsze założyli już w XIII stuleciu Cystersi. Obecnie powierzchnia wszystkich stawów przekracza 8 tys. ha. Zasilane są wodą z Baryczy i jej dopływów.

Unikatowa flora i fauna tego obszaru, bogactwo krajobrazowe i historyczne były powodem, dla którego utworzono tu Park Krajobrazowy Dolina Baryczy. Milicka Dolina Baryczy jest największym parkiem krajobrazowym w Polsce. Jego powierzchnia wynosi 87 tys. ha. Park powstał w 1996 r. Składają się nań wielkie kompleksy leśne i wodne. Samych ptaków rozpoznano tu 270 gatunków. Spośród najrzadszych warto wymienić : czaple purpurową, bąka, bociana czarnego, perkoza rdzawo- szynego, zausznika, żurawia i orła bielika. W 2000 roku Stawy Milickie znalazły się wśród 13 obszarów wodnych, objętych światowym programem ochrony jezior Living Lakes, obok takich miejsc jak Jezioro Bodeńskie, Jezioro Bajkał czy Morze Martwe. Dzięki sprzyjającym walorom przyrodniczym i dobrze przygotowanej bazie turystycznej powiat milicki to świetne miejsce do spędzania wolnego czasu. Na gości czekają bogate w owoce runa leśnego lasy, oznakowane trasy rowerowe i piesze. Istnieje możliwość uprawiania turystyki kwalifikowanej (wędkarstwo, jeździectwo, bird- watching).

Na Ziemi Milickiej działa kilka ośrodków wypoczynkowych. Zróżnicowana baza noclegowa obejmuje hotele w Miliczu, Kubryku - Hotel Myśliwski, leśniczówki łowieckie (Wróbliniec), domki campingowe, a także sieć coraz lepiej rozwijających się gospodarstw agroturystycznych.¹

Powiat milicki współpracuje z niemieckimi miastami Lohr, Springe oraz Wurzen, z którym to 12.09.2014 r. podpisano akt przyjaźni i partnerstwa będący podstawą do

¹ http://www.milicz-powiat.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=97&Itemid=110

pogłębiania współpracy między tymi jednostkami. W 2012 r. rozpoczęły się rozmowy dotyczące podjęcia współpracy z ukraińskimi miastami Krzemieniec i Halicz.²

W skład powiatu milickiego wchodzi 3 gminy: Cieszków, Krośnice oraz Milicz. Szczegółowe informacje dla poszczególnych gmin zawarte są w tabeli 1.

Tabela 1 Gminy powiatu milickiego

Nazwa jednostki	Liczba ludności w 2014r. ³	Liczba sołectw ⁴	Liczba wsi ⁵
Gmina Cieszków	4805	17	26
Gmina Krośnice	8157	22	27
Gmina Milicz	24214	52	82
Powiat ogółem	37176	91	135

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej oraz Statystycznego Vademecum Samorządowca

Największą jednostką w powiecie jest gmina miejsko - wiejska Milicz, którą zamieszkuje ponad 24 tys. mieszkańców. Najmniejszą gminą w powiecie jest Cieszków. Cały powiat liczy 91 sołectw oraz 135 miejscowości. Taki układ może powodować, że to gmina Milicz będzie miała największy wpływ na rozwój poszczególnych miejscowości a na pewno będzie mieć najszerze oddziaływanie.

Przy opracowaniu Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014- 2023 należy również wziąć pod uwagę lokalizacje powiatu względem innych ośrodków. Takie położenie obrazuje nam zdjęcie nr 2.

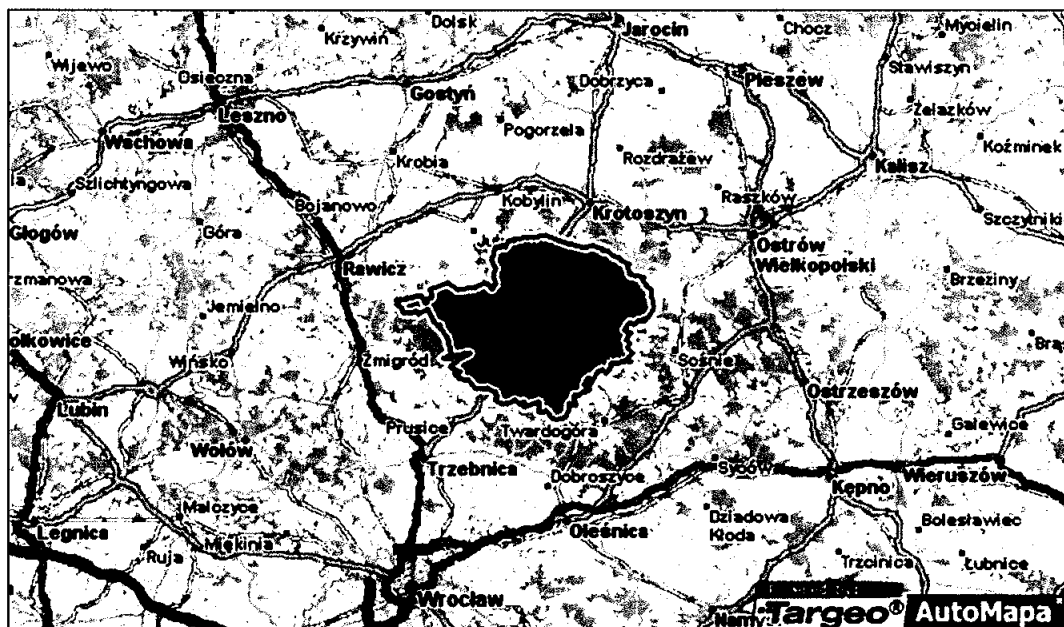
² Informator samorządów Dolnego Śląska 2012, Wrocław 2012

³ Liczba ludności pochodzi z danych Państwowej Komisji Wyborczej, rejestr wyborców z dnia 30.06.2014r.

⁴ Dane pochodzą z Statystycznego Vademecum Samorządowca z 2013r.

⁵ Dane pochodzą z Statystycznego Vademecum Samorządowca z 2013r.

Zdjęcie 2 Lokalizacja powiatu milickiego względem innych ośrodków

Źródło: <http://mapa.targeo.pl/milicki,669886/powiat>

Powiat milicki położony jest na północ od Wrocławia w odległości ok. 55 km, przy drodze krajowej nr 15. Terytorium powiatu mieści się pomiędzy Wrocławiem – Oleśnicą – Ostrowem Wielkopolskim – Krotoszynem – Rawiczem oraz Trzebnicą. Odległość drogowa między powiatem milickim a Poznaniem, kolejnym większym ośrodkiem miejskim wynosi ok. 125 km. Patrząc z perspektywy komunikacji jest to bardzo dogodne położenie, które w przyszłości powinno pozytywnie wpłynąć na rozwój powiatu milickiego.

Najważniejszymi imprezami organizowanymi przez starostwo powiatowe w Miliczu to: Dni Karpia w Dolinie Baryczy- coroczne imprezy trwające przez 2 miesiące, których punktem kulminacyjnym jest Święto Karpia Milickiego. Starostwo powiatowe w Miliczu organizuje także Paradę Konstytucyjną upamiętniającą Konstytucję 3 Maja, jako jedno z wiodących przedsięwzięć o charakterze patriotyczno – społecznym.

Wyróżnikiem powiatu milickiego są bez wątpienia stawy milickie a także powierzchnie leśne. Udział powierzchni leśnych w gminach powiatu milickiego przedstawia tabela.

Tabela 2 Powierzchnia lasów w gminach powiatu milickiego na tle województwa i kraju

Gmina	Powierzchnia lasów w ha	Powierzchnia lasów w %
Cieszków	3350,8	33,2
Krośnice	6872,1	38,5
Milicz	18696,3	42,9
Powiat ogółem	28919,2	40,5
Woj. dolnośląskie	606,1 tys.	29,5
Polska	9177,2 tys.	29,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2013 oraz
www.stat.gov.pl

Patrząc na dane zawarte w tabeli nr 2, można jednoznacznie stwierdzić, że lesistość powiatu milickiego jest dużo wyższa niż lesistość województwa dolnośląskiego oraz całego kraju. Według danych głównego urzędu statystycznego, najbardziej „zalesionym” województwem w Polsce jest woj. Lubuskie, w którym to 49% powierzchni zajmują tereny leśne. Wszystkie gminy powiatu milickiego mają dużo wyższą lesistość niż średnia dla województwa dolnośląskiego oraz patrząc z perspektywy całego kraju.

Jeśli zaś chodzi o powierzchnie wodne to stawy milickie zajmują powierzchnię ponad 8 tys. hektarów co stanowi około 11,19% powierzchni całego powiatu.

Biorąc pod uwagę powierzchnie leśne oraz powierzchnie stawów w powiecie milickim należy stwierdzić, że środowisko naturalne jest tym, na czym należy oprzeć definiowanie przyszłych kierunków rozwoju.

Gmina Cieszków

Gmina Cieszków jest położona w północno – wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Od południa i od zachodu graniczy z gminą Milicz, od północy i od wschodu z województwem wielkopolskim, od północy z gminą Zduny w województwie wielkopolskim. Od wschodu z gminą Jutrosin znajdującą się również w sąsiednim województwie. Gmina Cieszków jest położona w obrębie wzniesień Śląsko –

Wielkopolskich, w skład których wchodzi Wzgórza Cieszkowskie oraz fragmenty Niecki Kobylińskiej oraz Kotliny Milickiej. Wysokość niektórych wzgórz sięga nawet 120 m.n.p.m. Część południowa gminy znajduje się na terenie parku krajobrazowego Doliny Baryczy, który zajmuje 15% powierzchni gminy.

Gmina Cieszków ma charakter typowo rolniczy. Gleby występujące na terenie gminy posiadają niski stopień bonitacji. Przeważająca ilość gruntów ornych to gleby klasy IV, V i VI, czyli średnie oraz słabe. Występują jednak grunty dobre klasy III a nawet kilka hektarów gruntów bardzo dobrych klasy I i II.

Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym przebiegającym przez gminę Cieszków jest droga krajowa nr 15 z Trzebnicy przez Milicz, Cieszków, Krotoszyn do Jarocina. Przez teren gminy, w kierunku północ – południe przebiega również lokalna linia kolejowa.

Na terenie gminy Cieszków występują złoża kruszywa naturalnego – piasku oraz surowca ceramiki budowlanej – iłu. Gmina to obszar głównie rolniczy, ponad 61% powierzchni to użytki rolne. Grunty te to głównie pozostałości po Państwowym Gospodarstwie Rolnym.

Cała powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 3550 ha (33,2% powierzchni gminy) z czego powierzchnia parku w obrębie gminy to 1465 ha. Przeważają lasy sosnowe z występującymi pojedynczo dębami, głównie przy drogach. Oprócz lasów sosnowych występują również lasy mieszane. Do najbardziej popularnej roślinności tam występującej można zaliczyć paprocie, bluszcz, a także jagody. Lasy są zamieszkiwane przez dziki, sarny i jelenie, a także mniejsze gatunki ptaków, ssaków i owadów. W lasach występują również rozmaite gatunki grzybów co sprawia, że teren jest atrakcyjny dla grzybiarzy.

Gmina Krośnice

Gmina Krośnice położona jest w północno- wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Od północy i zachodu graniczy z gminą Milicz, od południa z gminami Zawonia i Dobroszyce, od południowego wschodu z gminą Twardogóra, a od wschodu graniczy z województwem wielkopolskim. Południowo-zachodnia część gminy to fragment Wzgórz Twardogórskich, północno- wschodni obszar to część Kotliny Milickiej. Gmina wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy. Ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe na tym terenie występują rozmaite gatunki roślin i zwierząt. Krośnice są gminą o charakterze typowo rolniczym. Intensywnie prowadzona jest

gospodarka rybacka i leśna. Występują gleby o niskiej bonitacji, a sama gmina posiada jeden z najniższych wskaźników bonitacyjnych gleb w dawnym województwie wrocławskim. Nie ma tutaj gleb klas I i II- grunty bardzo dobre nie występują. Niewiele jest też gruntów dobrych – III klasy. Na terenie gminy przeważają grunty średnie i słabe- IV i V-VI klasa. Surowce naturalne występujące w gminie Krośnice to gaz ziemny, którego złożę znajduje się w Wierzchowicach na głębokości od 1326,5 m do 1452 m p.p.m. Jest to największy w Polsce podziemny magazyn gazu. Innymi surowcami naturalnymi występującymi na terenie gminy są iły oraz piaski i żwiry.

Gmina Krośnice zajmuje powierzchnię 17873 ha. Tereny użytkowane rolniczo zajmują 8654 ha (ok. 48% powierzchni gminy), w tym gruntów ornych jest 6161 ha. Tereny pod budownictwo mieszkalne zajmują 311 ha, tereny lasów to 6872 ha (ok. 38,5% powierzchni gminy), tereny wód otwartych (stawów) zajmują 1004 ha (ok. 6% powierzchni gminy), a nieużytków i innych terenów jest 1099 ha. Stawy zajmują powierzchnię 55 ha. Park krajobrazowy zajmuje 8294,2 ha powierzchni gminy Krośnice (ok. 46% powierzchni gminy). Najważniejsze szlaki komunikacyjne przebiegające przez gminę Krośnice to droga wojewódzka nr 446 Milicz – Krośnice – Twardogóra - Syców, a także droga wojewódzka nr 440 Trzebnica - Wrocław, z 2,5 kilometrowym odcinkiem przebiegającym przez gminę Krośnice przy granicy z gminą Milicz. Przez teren gminy w kierunku północ-południe przebiega lokalna linia kolejowa, jednotorowa, zelektryfikowana Oleśnica-Grabowno Wielkie-Milicz- Krotoszyn, z przystankami w Bukowicach, Krośnicach, Wierzchowicach.

Gmina Milicz

Położona w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego gmina miejsko-wiejska Milicz jest jedną z największych obszarowo gmin w województwie dolnośląskim (2 lokata w województwie). Zajmuje powierzchnię 435,6 km² (tj. 60,9% powierzchni powiatu). Gmina miejsko-wiejska Milicz położona jest w odległości 60 km od stolicy województwa przy trasie kolejowej Krotoszyn - Oleśnica. Powierzchnia gminy wynosi 43.556 ha (w tym miasta Milicz – 1.350 ha), co daje 60,9% powierzchni powiatu milickiego. Dominującym typem pokrycia terenu gminy Milicz są lasy i grunty leśne. Zajmują one łącznie 18 696,3 ha, tj. 42,9% powierzchni gminy. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych stanowi 79,5% powierzchni gminy (34538,0 ha powierzchni gminy wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, a 3946,6 ha zajmują rezerваты). Na jej terenie znajduje się 12 pomników przyrody.

Użytki rolne na terenie gminy zajmują 49,0% powierzchni, w tym grunty orne – 27,6%, a łąki i pastwiska – 11,9%. Lasy stanowią 43% ogólnej powierzchni. Niewątpliwą atrakcją gminy jest położenie na terenie czystym ekologicznie.

Gród milicki wymieniono po raz pierwszy w bulli Innocentego II z 1136 r., a w 1245 r. nadano mu prawa miejskie. W Miliczu znajduje się kilka ciekawych zabytków. Barokowy kościół łaski (p.w. św. A. Boboli) zbudowany został w 1709 r. Szachulcowa konstrukcja, położenie i historia plasuje go pośród najciekawszych zabytków Dolnego Śląska.

Gmina, poza inwestycjami w ochronę środowiska, prowadzi aktywną politykę ekologiczną i turystyczną. Agroturystyka, ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe i kajakowe, obserwacje ptaków z czatowni i wież, sprzedaż działek rekreacyjnych i budowlanych na atrakcyjnych terenach to tylko część działań stymulowanych przez gminę. Do atrakcji turystycznych należy sieć łowisk wędkarskich, w których można łowić ryby, korzystać z grilla, opalać się, przebywać z dziećmi (Ruda Sułowska, Sułów, Miłosławice). Miłośnicy ptaków mogą skorzystać z trzech czatowni, położonych przy stawach: Słupickim, Gadzinowym Małym i Polnym oraz prowadzić obserwacje ptaków z wieży położonej tuż za Grabownicą przy stawie Grabownica.

W 2012 r. została też oddana budowana przez Powiat Milicki i Gminę Milicz ścieżka rowerowa śladami dawnej kolejki wąskotorowej, biegnąca przez najbardziej atrakcyjne rejony gminy. Na terenie gminy oznakowane są trasy piesze (50 km) i rowerowe (100 km), w tym biegnąca przez Stawy Milickie międzynarodowa trasa Eurovelo R9, a także ścieżki przyrodnicze, po których oprowadzają wykwalifikowani przewodnicy.

Reasumując, jedną z największych zalet powiatu milickiego jest jego naturalne środowisko przyrodnicze. Wyróżnikiem tych terenów są stawy milickie, które stały się rozpoznawalną marką nie tylko w Polsce. Wykorzystując zalety przy jednoczesnym ograniczaniu zagrożeń, powiat milicki ma szansę na zrównoważony rozwój, dążąc jednocześnie do zaspokajania potrzeb wszystkich mieszkańców.

Założenia Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023

Punktem wyjścia dla sformułowania *Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego 2014 – 2023*, są generalne założenia rozwojowe. Pozwalają one podporządkować procesy rozwoju nadrzędnej idei, przez co możliwa jest spójność *Strategii*. Misja, wizja i cel nadrzędny wytaczają podstawowy kierunek, stając się następnie kryterium wyboru szczegółowych przedsięwzięć rozbudowy.

Jednocześnie założenia *Strategii*, sięgając w możliwie odległą przyszłość, odgrywają poważną rolę w inspirowaniu nowatorskich projektów, które dążą do rozrostu danej jednostki samorządowej.

W dalekiej perspektywie oddziaływanie bieżących barier, które powodują zahamowanie rozkwitu, jest bardzo ograniczone. Tym samym możliwe jest odkrywanie szans, których wykorzystanie jest nierealne w perspektywie bieżącej czy średnioterminowej. Kluczowym założeniem rozwojowym Powiatu Milickiego jest wizja stanowiąca możliwe syntetyczne wyobrażenie przyszłości powiatu. Ów obraz może, a nawet powinien być do pewnego stopnia wyidealizowany, tak by maksymalnie odpowiadać aspiracjom twórców *Strategii* i mieszkańcom.

Wszystkie te aspekty opierają się na planowaniu, które polega na decydowaniu o podjęciu różnych działań mających w przyszłości wywołać inne, bardziej pożądane skutki. Ta istota ma wyraz właśnie w formie owej *Strategii*. Warto również pamiętać, że bardzo trudno jest dokładnie przewidzieć przyszłość powiatu. Samo planowanie powinno opierać się na świadomym ustaleniu przyszłych celów, tak aby przyszłe działania nie były tylko i wyłącznie przypadkowe.

WIZJA, MISJA, CELE

Wizja jest opisem jednostki samorządowej w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Jest to pewna koncepcja modelu powiatu, która ma szansę zaistnieć jeśli wystąpią ku temu sprzyjające okoliczności.

WIZJA

Naturalnie wygodnie, naturalnie z klasą

Ważnym rozwinięciem wizji rozwoju jest w każdym przypadku misja, określająca, co w wyniku realizacji *Strategii* uzyskają mieszkańcy. Właściwe sformułowanie misji zapewnia, iż rozwój będzie służył rzeczywistym oczekiwaniom społecznym, bez czego niemożliwa jest jego akceptacja przez mieszkańców. Jednocześnie misja stanowi ważne przesłanie komunikujące w najprostszy sposób nadrzędną ideę *Strategii*.

MISJA

- ✓ Utworzenie perspektywicznych miejsc pracy da możliwość osiedlania się na stałe w Powiecie Milickim.
- ✓ Władze powiatu mają za zadanie w najlepszy dostępny sposób zapewnić wygodne warunki bytowe, które pozwolą mieszkańcom czuć się miło i bezpiecznie w miejscu zamieszkania.
- ✓ Poprzez bezpieczeństwo związane z warunkami bytowymi, społeczność lokalna będzie miała możliwość samorozwoju oraz uczestniczenia w imprezach rozrywkowych.
- ✓ Dzięki podjętym działaniom przez władze, estetyka Powiatu Milickiego ulegać będzie znaczącej poprawie.

Cel nadrzędny wyznacza podstawowe kryterium oceny procesów rozwojowych. Ważne, aby wskazywał na te efekty procesu rozwojowego, które są autentycznie najważniejsze dla lokalnej społeczności. Jednocześnie istotne jest, by były to wyniki możliwie mierzalne, pozwalające na późniejszą ocenę osiągniętych rezultatów.

CEL NADRZĘDNY

Stabilizacja i satysfakcja mieszkańców

wyrażona we wzroście podstawowych wskaźników jakości życia takich jak:

- Saldo migracji,
- Lokalna przedsiębiorczość,
- Liczba wykroczeń i przestępstw,
- Wydatki inwestycyjne,
- Przyrost naturalny,
- Stopa bezrobocia,
- Poziom edukacji ponadgimnazjalnej.

Uwzględniając wizję, misję oraz cel nadrzędny, w toku prac nad dokumentem strategicznym, zostały wyznaczone poszczególne kierunki rozwoju, które to posłużyły do stworzenia katalogu zadań operacyjnych. W wyniku realizacji poszczególnych zadań, powiat Milicki będzie dążyć do wypełnienia misji oraz do stabilizacji i satysfakcji mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY 1 – Przedsiębiorczość

Zadaniem powiatu w zakresie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości jest stymulowanie i zapewnienie opieki instytucjonalnej. Dla zmniejszenia skali bezrobocia i poprawy materialnej rodzin mieszkających w powiecie należy podjąć szereg działań, które wyeliminują istniejące zagrożenia. Nowo powstające inicjatywy lokalnej przedsiębiorczości powinny dostarczać nowych miejsc pracy dla mieszkańców.

Cel operacyjny 1.1 – Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości

Projekty rozwojowe:

1. Zachęcanie mieszkańców do wytwarzania lokalnych produktów
2. Wsparcie dla osób zakładających działalność gospodarczą
3. Współpraca lokalnych przedsiębiorców w celu wyjścia z ofertą na zewnątrz
4. Instrumenty rynku pracy dla inwestorów
5. Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a organizacjami społecznymi

Cel operacyjny 1.2 – Przetwórstwo rolno- spożywcze

Projekty rozwojowe:

1. Pomoc finansowa dla zakładania przetwórstwa rolno - spożywczego
2. Inspirowanie do pełniejszego wykorzystywania użytków rolnych
3. Wspieranie działań służących uruchomieniu podstrefy przeznaczonej dla przetwórstwa

Cel operacyjny 1.3 – Zachęcanie do zakładania gospodarstw agroturystycznych i gospodarstw ekologicznych

Projekty rozwojowe:

1. Pomoc prawna dla osób zakładających gospodarstwa ekologiczne
2. Promocja ekologicznego trybu życia i zdrowych nawyków żywieniowych
3. Wspieranie osób przy zakładaniu działalności gospodarczej
4. Pomoc przy pisaniu wniosków o dofinansowanie z środków zewnętrznych

CEL STRATEGICZNY 2 – Kultura, nauka, sport, turystyka i rekreacja

Cel operacyjny 2.1 – Wykorzystanie walorów turystycznych powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Opracowanie monografii dotyczącej atrakcji turystycznych powiatu milickiego
2. Współpraca z portalami turystycznymi w celu prezentacji oferty
3. Przewodnik turystyczny powiatu milickiego
4. Wykorzystanie zalewu do celów turystyczno – rekreacyjnych
5. Stawy Milickie jako bogactwo przyciągające turystów

Zdjęcie 3 Stawy Milickie z lotu ptaka

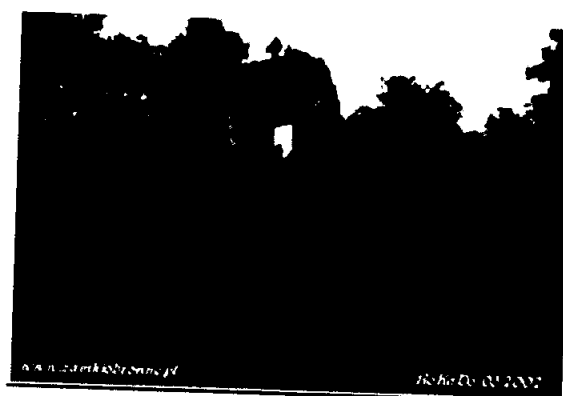
Źródło: www.kociegory.com

Cel operacyjny 2.2 – Ochrona wartości historycznych i kulturowych

Projekty rozwojowe:

1. Modernizacja obiektów historycznych
2. Zwiększone nakłady finansowe na pielęgnację dóbr kultury
3. Rewitalizacja kompleksu pałacowo – parkowego w Miliczu

Zdjęcie 4 Ruiny Zamku w Miliczu

Źródło: www.zamkiobronne.pl

Cel operacyjny 2.3 – Sport i rekreacja magnesem powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Zwiększenie wydatków na promocję kultury fizycznej
2. Prowadzenie akcji promocyjnych dotyczących aktywnego spędzania wolnego czasu
3. Budowa toru rowerowego lub innego obiektu eliminującego niszę dla aktywności sportowej (w perspektywie World Games 2017 Wrocław)
4. Przygotowanie oferty wypoczynkowo - sportowej skierowanej do klubów sportowych w celu stworzenia w Miliczu odpowiedniej bazy treningowej
5. Wspieranie imprez sportowych
6. Budowa (modernizacja) stadionu lekkoatletycznego w kompleksie pałacowo - parkowym
7. Rozbudowa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej wzdłuż doliny Baryczy

Cel operacyjny 2.4 – Wyedukowane społeczeństwo nadzieją powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Kooperacja powiatu z gminami w celu poprawy jakości edukacji na różnych poziomach
2. Wspieranie Uniwersytetu Trzeciego Wieku
3. Prowadzenie spotkań edukacyjnych z osobami pracującymi
4. Wymiana doświadczeń pomiędzy różnymi grupami ekonomicznymi
5. Wspieranie organizowania kursów specjalistycznych (kompetencyjnych)
6. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu
7. Dalsza modernizacja programowa szkół na terenie powiatu

CEL STRATEGICZNY 3 – Kapitał społeczny

Kapitał społeczny i jego rozwój należy potraktować w warunkach Powiatu jako jedną z istotnych dźwigni rozwojowych. Ma ku temu służyć **kreowanie pozytywnego klimatu społecznego i zapewnienie warunków dla funkcjonowania i rozwoju organizacji, stowarzyszeń i inicjatyw lokalnych na terenie powiatu.**

W warunkach współczesnych społeczeństw możliwość osiągania wielu celów jest faktycznie uzależniona od poziomu aktywności i zaangażowania różnych form organizacji społecznych. Poprzez połączone działania władz powiatu oraz organizacji społecznych, istnieje większa szansa na zrealizowanie konkretnych zadań, które przede wszystkim mają służyć mieszkańcom powiatu.

Cel operacyjny 3.1 – Rozwój współpracy pomiędzy gminami a powiatem Milickim

Projekty rozwojowe:

1. Spotkania władz powiatu z władzami poszczególnych gmin w celu określenia podstawowych kierunków działań
2. Powołanie Konwentu Powiatu Milickiego
3. Organizowanie spotkań pracowniczych w celu wymiany doświadczeń a także np. poprzez organizację zawodów sportowych

Cel operacyjny 3.2 – Poprawa systemu komunikacji pomiędzy społeczeństwem a władzami powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Szeroko rozumiana informacja obywatelska w tym np. utworzenie punktu informacji obywatelskiej w powiecie
2. Obywatelska skrzynka mailowa
3. Fora internetowe jako platforma komunikacji władzy z mieszkańcami

Cel operacyjny 3.3 – Powiatowy program budowy społeczeństwa obywatelskiego

Projekty rozwojowe:

1. Powiatowy zespół ekspercki ds. budowy społeczeństwa obywatelskiego
2. Informowanie mieszkańców o ich prawach i obowiązkach
3. Spotkania konsultacyjne w sprawach istotnych dla mieszkańców powiatu
4. Wspieranie inicjatyw lokalnych
5. Inspirowanie działalności młodzieżowej rady powiatu

Cel operacyjny 3.4 - Pobudzanie aktywności oraz współpracy organizacji pozarządowych z mieszkańcami i władzami powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Prowadzenie akcji informacyjno – promocyjnych dotyczących charakteru działalności organizacji pozarządowych
2. Spotkania konsultacyjne członków organizacji z mieszkańcami powiatu
3. Rozwój kanałów komunikacyjnych z mieszkańcami
4. Systematyczne spotkania przedstawicieli władzy, NGO oraz mieszkańców

CEL STRATEGICZNY 4 – Infrastruktura

Rozwój infrastruktury w powiecie milickim powinno stanowić jedno z zadań priorytetowych. Powiat Milicki położony jest w bliskiej odległości od Wrocławia co powinno być dodatkowym atutem w rozwoju infrastruktury drogowej.

Cel operacyjny 4.1 – Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej powiatu

Projekty rozwojowe:

1. Rozwój gospodarki wodno - ściekowej
2. Poprawa dostępności do sieci gazowej mieszkańców powiatu
3. Upowszechnianie odnawialnych źródeł energii
4. Wdrażanie i rozwój lokalnej polityki solarnej – realizacja projektu „Słoneczna Dolina Baryczy”
5. Upowszechnienie zbiorczego systemu zaopatrzenia w ciepło oraz likwidacja indywidualnych kotłowni węglowych
6. Wspieranie zadań melioracyjnych w gminach i wsparcie dla zadań z zakresu racjonalnej gospodarki wodnej
7. Wspieranie ekologicznego systemu zbierania odpadów

Cel operacyjny 4.2 – Poprawa jakości infrastruktury drogowej

Projekty rozwojowe:

1. Modernizacja dróg powiatowych
2. Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych
3. Montaż lamp oświetleniowych
4. Budowa ścieżek rowerowych
5. Rozbudowa zaplecza rowerowego (parkingi, postoje, wiaty)

Cel operacyjny 4.3 – Powiatowy system komunikacyjny

Projekty rozwojowe:

1. Współpraca z Oleśnicą w celu zapewnienia pełniejszej komunikacji
2. Dostosowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców

3. Lobbing na rzecz właściwego skomunikowania powiatu z Wrocławiem (PKP, PKS, linie prywatne)
4. Rozwój weekendowego transportu po regionie milickim

Cel operacyjny 4.4 – Poprawa infrastruktury społecznej w powiecie

Projekty rozwojowe:

1. Utrzymanie na wysokim poziomie centrum turystyczno – sportowo – rekreacyjnego w Rudzie Sułowskiej
2. Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia szkół, przedszkoli, bibliotek
3. Tworzenie warunków do poprawy infrastruktury społecznej
4. Budowa sali kinowo - widowiskowej
5. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego leczenia
6. Zwiększenie nakładów na obiekty publiczne

CEL STRATEGICZNY 5 – Wizerunek powiatu

Wizerunek miejsca jest bardzo ważny dla powiatu. Z jednej strony dla przyciągania turystów – co oczywiście jest istotnym zadaniem – ale także dla identyfikacji mieszkańców z powiatem, budowania poczucia dumy z miejsca oraz lokalnej tożsamości.

Wizerunek miejsca to nie tylko znak graficzny – jak logo czy herb, to nie tylko slogan reklamowy, ale spójny zespół działań pozwalający zidentyfikować powiat, odróżnić go od innych i skojarzyć z określonymi wartościami.

Cel operacyjny 5.1 – Wzmacnianie wizerunku powiatu poprzez imprezy i wydarzenia

Projekty rozwojowe:

1. Imprezy silnie związane z powiatem milickim np. święto Karpia
2. Promocja imprez w mediach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich
3. Rozwijanie współpracy z miastami partnerskimi

Cel operacyjny 5.2 – Tworzenie wizerunku powiatu przez pracowników starostwa

Projekty rozwojowe:

1. Szkolenia pracowników z zakresu sprawnej obsługi mieszkańców
2. Szkolenia z zakresu zasad savoir- vivre
3. Ciągłe podnoszenie umiejętności pracowników
4. Efektywne zarządzanie pracownikami
5. System identyfikacji wizualnej

Cel operacyjny 5.3 – Budowanie wizerunku powiatu w mediach

Projekty rozwojowe:

1. Uatrakcyjnienie wizerunku powiatu we wszystkich portalach społecznościowych
2. Strona internetowa przyjazna mieszkańcom
3. Reklama powiatu w mediach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich
4. Film reklamowy powiatu milickiego

Warunki skutecznej implementacji Strategii Powiatu Milickiego 2014- 2023

Wdrażanie strategii nie jest łatwym zadaniem. Jest to bez wątpienia znacznie trudniejsza część niż proces tworzenia strategii, gdyż wymaga pozyskiwania ludzi dla realizacji przedsięwzięć rozwojowych, przełamywania oporu wobec zmian, zdobywania zasobów finansowych, materialnych. Niezwykle trudno zachować determinację w realizacji dalekosiężnych koncepcji. Faktem jest, że zdecydowana większość strategii organizacji na tym etapie kończy się niepowodzeniem.

Z drugiej strony proces wdrażania strategii jest podstawowym weryfikatorem skuteczności zarządzania strategicznego. Zarządzanie strategiczne jest na tyle przydatne, na ile przyczyni się do praktycznych efektów rozwojowych. Zdecydowanie korzystniejsza jest konsekwentna realizacja nawet niedoskonałych koncepcji strategicznych, niż tworzenie rozwiązań idealnych, nie zapewniając im dostatecznie skutecznych warunków realizacyjnych.

Trzeba również pamiętać, że sama implementacja strategii nie przyniesie oczekiwanych efektów, jeśli nie będzie wsparta mechanizmami kontroli. Jedną z funkcji kontroli jest bowiem pobudzanie do dalszego działania. Tak rozumiana weryfikacja powinna tylko dodatnio wpłynąć na spodziewany efekt. Warto też zwrócić uwagę, że odchylenia od standardów przyjętych w całej strategii są z punktu widzenia wdrażania czymś normalnym, a trzymanie się ściśle punktów zawartych w strategii nie jest pożądanym zjawiskiem.

Warto mieć na uwadze także fakt, że strategia nigdy nie jest dokumentem zamkniętym i podlega ciągłym modyfikacjom. A zatem tak rozumiana strategia powinna ulegać wpływom różnych czynników zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Kluczem do powodzenia całego przedsięwzięcia, jakim jest *Strategia Rozwoju Powiatu Milickiego 2014-2023*, jest wdrażanie oraz kontrola.

Środkami do powodzenia procesu wdrażania strategii dla Powiatu Milickiego są:

1. Zastosowanie procedur zarządzania projektami dla realizacji kluczowych przedsięwzięć rozwojowych, a zatem wytypowanie liderów projektów, zbudowanie wokół nich zespołów projektowych, wyznaczenie harmonogramów działań szczegółowych,
2. Stworzenie systemu monitorowania strategii, co oznacza gromadzenie informacji o przebiegu wdrażania i jego efektach w sposób ciągły, pozwalający na jego sukcesywną kontrolę w ramach standardowych procesów zarządzania gminą,
3. Uruchomienie procesu rewizji, który oznacza minimum coroczny przegląd efektów wdrażania strategii, aktualizację diagnozy strategicznej, odpowiednie korygowanie koncepcji rozwojowej.

Monitorowanie dokumentu i ocena skuteczności realizacji strategii

Poprzez monitoring będziemy rozumieć proces polegający na systematycznym gromadzeniu, analizowaniu i raportowaniu wiarygodnych, zobiektywizowanych informacji ilościowych i jakościowych, dotyczących wdrażania projektów i programów. Jego intencją jest zapewnienie zgodności ich realizacji z wcześniej przyjętymi założeniami i celami, w aspekcie finansowym i rzeczowym”.

Instytucjonalnym wyrazem prowadzenia monitoringu Strategii Rozwoju Powiatu Milickiego byłby **Powiatowy Zespół Partycypacyjny ds. Realizacji, Monitoringu i Oceny Strategii**, którego odpowiedzialność będzie skupiała się na wdrażaniu poszczególnych celów operacyjnych, a także monitorowaniu w jakim stopniu są one realizowane. Do zadań zespołu może należeć także organizacja współpracy między poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami z terenu powiatu, dostosowanie realizacji działań zapisanych w strategii i innych dokumentach branżowych, koordynowanie działań powiatu w obszarze pozyskiwania funduszy zewnętrznych na zadania zawarte w strategii, pozyskiwanie partnerów do realizacji zadań w niej zapisanych.

Monitoring realizacji strategii może zostać uregulowany odpowiednią procedurą wprowadzoną na drodze uchwały lub zarządzenia. Monitoring powinien być prowadzony kompleksowo i systematycznie przez wyznaczony zespół roboczy czy też osobę odpowiedzialną za to zadanie. Efektem prac zespołu ds. monitoringu strategii lub osoby

odpowiedzialnej za to zadanie powinien być raport z monitoringu, który dostarczy informacji na temat jej realizacji.

Określone wskaźniki jakości życia społecznego, które zostały wymienione przy opisywaniu celu nadrzędnego należy rozumieć następująco:

- Saldo migracji – różnica pomiędzy napływem ludności (imigracja) a odpływem ludności (emigracja) na danym obszarze w określonym czasie. Dla potrzeb strategii powiatu milickiego należy przyjąć następujące kryteria:

- czas – okres jednego roku,

- liczba ludności – podawana w liczbach bezwzględnych po przekazaniu takich informacji od poszczególnych gmin.

- Lokalna przedsiębiorczość – jako liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w danym roku, w odniesieniu do podobnych danych z lat ubiegłych.

- czas – okres jednego roku,

- liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych – podawana w liczbach bezwzględnych na podstawie ewidencji prowadzonej przez gminy lub na podstawie bazy podmiotów działalności gospodarczej (CEIDG).

- Liczba wykroczeń i przestępstw – liczba zarejestrowanych wykroczeń i przestępstw przekazywanych do wiadomości starosty powiatu milickiego przez komendanta powiatowego policji.

- Wydatki inwestycyjne – środki przeznaczone na inwestycje w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

- Przyrost naturalny – różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a liczbą zgonów w danym okresie na określonym terenie. Wartość ta będzie przybierać wartości dodatnie lub ujemne.

- Stopa bezrobocia – rozumiana jako stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby ludności aktywnie zawodowo. Dla potrzeb strategii należy przyjąć definicję zgodną z Międzynarodową Organizacją Pracy. Wyliczenia stopy bezrobocia należy rozumieć jako stopa bezrobocia rejestrowanego.
- Poziom edukacji ponadgimnazjalnej – mierzonej jako liczba zdobytych punktów przez uczniów w testach gimnazjalnych w porównaniu do średniej województwa i/ lub powiatów sąsiednich.

Spis ilustracji

Zdjęcie 1 Milicz z lotu ptaka.	3
Zdjęcie 2 Lokalizacja powiatu milickiego względem innych ośrodków.....	12
Zdjęcie 3 Stawy Milickie z lotu ptaka.....	21
Zdjęcie 4 Ruiny Zamku w Miliczu.....	22